

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 278/2024-11

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Libora Duľu (sudca spravodajca) a sudcov Ladislava Duditša a Rastislava Kaššáka v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátom Mgr. Štefanom Jakobom, Hviezdoslavova 7, Košice, proti rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5Cdo/7/2023 z 25. januára 2024 takto

rozhodol:

Ústavnú sťažnosť **odmieta**.

Odôvodnenie:

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 6. mája 2024 domáha vyslovenia porušenia svojich základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom najvyššieho súdu sp. zn. 5Cdo/7/2023 z 25. januára 2024. Sťažovateľ sa domáha, aby ústavný súd napadnuté rozhodnutie zrušil, vec vrátil najvyššiemu súdu na ďalšie konanie a aby mu priznal náhradu trov konania.

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti a pripojených príloh vyplývajú tieto skutkové okolnosti.

3. V konaní vedenom na Okresnom súde Prešov sa sťažovateľ vystupujúci v procesnom postavení žalobcu domáhal proti žalovaným v 1. až 5. rade určenia vlastníckeho práva k parcele registra „C“ č. [REDAKOVANÉ] s výmerou 626 m² nachádzajúcej sa v katastrálnom území [REDAKOVANÉ] a zapísanej na liste vlastníctva [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sporná parcela“). Sporná parcela predstavuje časť parcely, ktorá bola znázornená na geometrickom pláne geodeta Krenického č. 2/2004. Týmto geometrickým plánom bola znázornená parcela č. [REDAKOVANÉ] s výmerou 5600 m² ako parcela zodpovedajúca podľa grafickej časti prídelového plánu výmeru č. 2276/48 pozemku A 51. Sporná parcela bola vyčlenená z parcely č. [REDAKOVANÉ] s výmerou 5321 m² na základe geometrického plánu Ing. Beáty Smolkovej č. 37056565-96/18 zo 4. septembra 2018, ktorý bol podkladom na dohodu

o zrušení a vypořádání podielového spoluvlastníctva žalovaných v 1., 2., 3. a 5. rade a právneho predchodcu žalovanej vo 4. rade [REDACTED].

4. Okresný súd rozsudkom sp. zn. 11 C 54/2019 zo 7. júla 2021 v spojení s opravným uznesením sp. zn. 11 C 54/2019 zo 7. júla 2021 okrem iného zamietol žalobu sťažovateľa, pričom svoje rozhodnutie v tejto časti právne odôvodnil poukazom na znenie § 132 ods. 1, § 134 a § 129 Občianskeho zákonníka, keďže dospel k záveru, že žalovaní (resp. ich právni predchodcovia) vlastnícke právo k spornej parcele nadobudli vydržaním, pričom titulom, ktorý zakladal dobromyseľnosť ich držby (resp. ich právnych predchodcov), boli výsledky dedičských konaní sp. zn. 26 D 894/2005, sp. zn. 26 D 895/2005.

5. Okresný súd zo skutkového hľadiska považoval za rozhodujúce, že geometrický plán geodeta Krenického č. 2/2004 (napriek tomu, že nesprávne znázornil hranicu s parcelou sťažovateľa, čo potvrdzovali závery znaleckého posudku Ing. Jozefa Bujňáka) bol premietnutý do mapového operátu katastra nehnuteľností. To znamená, že tento stav bol podkladom na priebeh a výsledky dedičského konania, ktoré prebehlo v roku 2005 po [REDACTED] a [REDACTED] a ktorého predmetom bola aj parcela č. [REDACTED] pôvodne s výmerou 5600 m². Z už uvedených skutočností okresný súd dospel k záveru, že všetci dedičia, teda žalovaní v 1. a 2. rade a ich brat [REDACTED], nemali dôvod pochybovať o svojom vlastníctve k zdedenej spornej parcele v tých hraniciach, ako boli zakreslené v geometrickom pláne geodeta Krenického č. 2/2004.

6. Proti rozsudku okresného súdu podal sťažovateľ odvolanie, o ktorom rozhodol Krajský súd v Prešove rozsudkom sp. zn. 13 Co 5/2022 z 2. februára 2022 tak, že rozsudok okresného súdu v spojení s opravným uznesením v odvolaní napadnutej časti ako vecne správny potvrdil. V reakcii na odvolaciu námietku žalobcu o nepoctivosti vstupu do držby žalovaných, resp. ich právnych predchodcov a o absencii jej trvania v zákonom ustanovenej lehote krajský súd uviedol, že sťažovateľ neunesol dôkazné bremeno preukázania skutočnosti, že z jeho strany, resp. zo strany jeho právnych predchodcov došlo ku skutočnosti, ktorá by mohla u držiteľa objektívne vyvolať pochybnosť o tom, či im vec podľa práva patrí. Samotný odkaz na návštevu sťažovateľa v presne nešpecifikovanom čase u žalovaného v 1. rade, resp. manželky [REDACTED] podľa názoru krajského súdu nebol objektívne dôvodný preukázať to, že oprávnený držiteľ nadobudol pochybnosti o oprávnenosti svojej držby. Podľa krajského súdu z obsahu spisu nepochybne vyplývalo, že je nesúlad medzi reálnou výmerou týchto pozemkov a výmerou, ktorá je uvedená v prídelovom pláne, pričom nemožno dospieť k záveru, že by žalovaní, resp. ich právni predchodcovia vzhľadom na zistené rozdiely museli mať oprávnené pochybnosti o tom, že prípadne zasiahli do vlastníckeho práva sťažovateľa. Podľa krajského súdu ani skutočnosť, že žalovaní, resp. ich právni predchodcovia si objednávali vytvorenie geometrického plánu v roku 2004, nemožno považovať za skutočnosť, ktorá by mohla mať za následok to, že nevstupovali do držby s dobrou vierou, že sú vlastníkami označených pozemkov. Z už uvedených dôvodov dospel krajský súd k záveru, že boli splnené podmienky vydržania, že existoval titul, ktorý oprávňoval žalovaných, resp. ich právnych predchodcov k vstupu do držby, a zároveň prebehla celá vydržacia doba bez toho, aby bolo preukázané, že žalovaní v 1. až 5. rade, resp. ich právni predchodcovia boli rušení vo výkone ich oprávnení skutočnosťami, ktoré by boli spôsobilé objektívne vyvolať pochybnosti o oprávnenosti držby.

7. So závermi vyplývajúci z rozsudku krajského súdu sťažovateľ nesúhlasil, a preto proti nemu podal dovolanie, ktorého prípustnosť odôvodnil s poukazom na znenie § 420 písm. f) Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“) a § 421 ods. 1 písm. a) CSP.

8. Prípustnosť dovolacieho dôvodu podľa § 420 písm. f) CSP sťažovateľ odôvodnil tým, že súdy oboch inštancií mu svojím postupom odňali právo na spravodlivý proces, pričom pre absenciu riadneho odôvodnenia rozhodnutia krajského súdu je jeho rozsudok nepreskúmateľný a týmto postupom mu zároveň krajský súd odňal možnosť konať pred ním. Sťažovateľ konkrétne namietal, že krajský súd nereagoval na jeho odvolaciu námietku, podľa ktorej vydržanie nemožno založiť na nepoctivom uchopení predmetnej držby, ako to urobili žalovaní v 1. až 5. rade, preto nie je splnený základný zákonný predpoklad vydržania.

9. Pokiaľ ide o dovolací dôvod podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP, jeho prípustnosť sťažovateľ odôvodňoval odklonom všeobecných súdov od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu pri posudzovaní dobromyseľnosti žalovaných. Podľa sťažovateľa obsah listín založených v súdnom spise, ako aj výpovede žalovaných v 1. a 2. rade nesvedčia o ich dobrej viere so zreteľom na všetky okolnosti, lebo táto bola spochybnená práve nedostatočným preukázaním vlastníckeho práva poručiteľov [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] k spornej parcele, čo žalovaným muselo byť zrejmé. Osvedčenia o dedičstve po poručiteľoch [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] nemohli byť pre takého účastníka dedičského konania, ktorý sa stal dedičom spornej parcely, titulom oprávnenej držby a držba spoluvlastníckych podielov k nej sa nemohla stať oprávnenou a viesť k vydržaniu. Súd prvej inštancie uvedenú okolnosť pri rozhodovaní nijako nevyhodnotil a uvedeným aspektom veci sa vôbec nezaoberal, obmedzil sa na konštatovanie o údajnej dobromyseľnosti žalovaných v 1. až 5. rade od roku 2005, teda od dedičského konania po právnych predchodcov žalovaných, a rozhodnutie založil na vydržaní vlastníckeho práva, ktoré bolo spochybnené až podaním žaloby.

10. Najvyšší súd námietku sťažovateľa, ktorou odôvodňoval dovolací dôvod podľa § 420 písm. f) CSP, vyhodnotil ako nedôvodnú a ním namietané nesprávne právne posúdenie veci podľa § 421 písm. a) CSP ako neprípustné, pretože „*ani výkladom nebolo možné zistiť, akú právnu otázku, od ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu, mal odvolací súd vyriešiť nesprávne*“ (bod 9).

II.

Argumentácia sťažovateľa

11. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti tvrdí, že najvyšší súd mu svojím postupom odňal právo na spravodlivý proces tým, že nereagoval na jeho námietku, podľa ktorej „*vydržanie nemožno založiť na nepoctivom uchopení predmetu držby, ako to urobili žalovaní v 1. až 5. rade, preto nie je splnený základný zákonný predpoklad vydržania.*“, a tiež mu nedal dostatočnú odpoveď na námietky sformulované v bode 9 tohto uznesenia.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

12. Podstatou ústavnej sťažnosti je tvrdené porušenie základných práv sťažovateľa podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením najvyššieho súdu.

13. Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia najvyššieho súdu vyplýva, že procesná obrana žalovaných bola orientovaná na preukázanie okolností rozhodujúcich z pohľadu aplikability inštitútu vydržania, a tým aj preukázania nadobudnutia ich vlastníckeho práva k spornej parcele. Titulom zakladajúcim dobromyseľnosť ich držby (vrátane držby ich právnych predchodcov) boli závery vyplývajúce z označených dedičských konaní, ktorých predmetom bola aj parcela č. [REDAKOVANÉ] pôvodne s výmerou 5600 m² v tých hraniciach, ako boli zakreslené v geometrickom pláne geodeta Krenického č. 2/2004. Vzhľadom na to, že všeobecné súdy ustálili skutkový dej tak, že žalovaným sa podarilo uniesť dôkazné bremeno o nimi tvrdených skutočnostiach, ktoré boli zároveň aj relevantné z pohľadu aplikácie právnych noriem vyplývajúcich z § 132 ods. 1 v spojení s § 134 a § 129 Občianskeho zákonníka, bolo následne procesnou povinnosťou žalobcu tieto právne významné skutočnosti spochybníť uvedením takých skutkových okolností, ktoré by spochybňovali niektorú z kumulatívne vyjadrených hmotnoprávnych podmienok nadobudnutia vlastníckeho práva vydržaním (napr. dobromyseľnosť ich držby), a označiť alebo predložiť dôkazné prostriedky preukazujúce tieto (ním tvrdené) skutkové okolnosti.

14. Z napadnutého rozsudku najvyššieho súdu ďalej vyplýva, že primárnou príčinou procesného neúspechu žalobcu bolo práve neunesenie dôkazného bremena týkajúceho sa spochybnenia dobromyseľnosti držby žalovaných, resp. ich právnych predchodcov. Ak za takýchto okolností sťažovateľ namieta, že v rámci dovolacieho (a tiež jemu predchádzajúceho) konania nedostal odpoveď na námietku, podľa ktorej „*vydržanie nemožno založiť na nepoctivom uchopení predmetu držby, ako to urobili žalovaní v 1. až 5.rade, preto nie je splnený základný zákonný predpoklad vydržania*“, ústavný súd konštatuje, že takto postavená námietka by mala relevanciu len za predpokladu, že by v konaní pred všeobecnými súdmi bol ustálený skutkový stav, v rámci ktorého by bola zistená nepoctivosť vstupu alebo trvania držby žalovanými alebo ich právnymi predchodcami a napriek tejto okolnosti by všeobecné súdy dospeli k právnomu záveru o nadobudnutí vlastníckeho práva vydržaním. Inými slovami, sťažovateľ formuluje svoju námietku spôsobom, ktorý predpokladá inú skutkovú verziu než tú, z ktorej vychádzali všeobecné súdy pri svojom rozhodovaní, teda že nadobudnutie vlastníckeho práva žalovanými, resp. ich právnymi predchodcami bolo založené na poctivej držbe.

15. V naznačenej súvislosti je potrebné uviesť, že sťažovateľom namietané pochybenie v podobe absencie odpovede na ním uplatnenú námietku nepredstavuje takú vadu v postupe najvyššieho súdu, ktorá by jeho záležitosť posúvala do roviny meritórneho ústavnosúdného prieskumu, pretože na riešení sťažovateľom formulovaného skutkového predpokladu (nadobudnutie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti na podklade nepoctivej držby) nespočívalo rozhodnutie krajského súdu a posúdenie tejto námietky nebolo pre samotný výsledok súdneho (vrátane dovolacieho) konania rozhodujúce. Základnou príčinou procesného neúspechu sťažovateľa bolo práve nepreukázanie nepoctivosti držby žalovanými k spornej parcele (neunesenie dôkazného bremena o ním tvrdenej a právne významnej skutočnosti).

16. Za neopodstatnenú možno považovať aj námietku sťažovateľa o nedostatočnom odôvodnení rozsudku najvyššieho súdu v kontexte ním uplatneného dovolacieho dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP. Ústavný súd v tejto súvislosti považuje za potrebné uviesť, že najvyšší súd, reagujúc na sťažovateľom obsahovo vymedzený dovolací dôvod podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP (bod 9 tohto uznesenia), uviedol, že „*ani výkladom nebolo možné zistiť, akú právnu otázku, od ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu, mal odvolací súd vyriešiť nesprávne.*“. Z pohľadu možného

ústavnosúdneho prieskumu je v danej situácii podstatné, že sťažovateľ svoju námietku o nedostatočnom odôvodnení napadnutého rozhodnutia formuluje iba všeobecným spôsobom, pričom opomína, že relevantné uplatnenie dovolacieho dôvodu musí napĺňať podmienky ustanovené v Civilnom súdnom poriadku [§ 421 ods. 1 písm. a), § 428, § 432 ods. 1 a 2] a bližšie konkretizované judikatúrou najvyššieho súdu a ústavného súdu, čo pre účely konania pred ústavným súdom zároveň determinuje aj podstatu jeho vecnej argumentácie v podobe dostatočne určitej konkretizácie pochybenia najvyššieho súdu pri posudzovaní ním riadne uplatneného dovolacieho dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP. Sťažovateľ v tomto bol povinný v ústavnej sťažnosti kriticky a vecne pristúpiť k hodnoteniu zdôvodnenia svojho procesného neúspechu pri posudzovaní dovolacieho dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP zo strany najvyššieho súdu tým, že v ústavnej sťažnosti mal poukázať na konkrétnu právnu otázku, ktorú v dovolaní uplatnil a od ktorej riešenia sa všeobecné súdy odchyľili, a tým náležitým spôsobom aj identifikovať pochybenie najvyššieho súdu.

17. Ústavný súd v tejto súvislosti uvádza, že ak sťažovateľ namieta absenciu určitého procesného postupu najvyššieho súdu (nedostatok alebo nesprávnosť odôvodnenia) je v prvom rade jeho procesnou povinnosťou navrhnúť a konkretizovať dôvody, ktoré sú relevantné z pohľadu právnej úpravy, ktorej účinkov/aplikácie sa v konkrétnom prípade domáhal alebo domáha, a na ktoré nedostal v priebehu konania dostatočnú alebo správnu odpoveď. Keďže to sťažovateľ neurobil, jeho požiadavke špecifického procesného postupu (odôvodnenia) zo strany najvyššieho súdu chýba zmysluplný základ, čo zároveň vylučuje aj akékoľvek prípadné úvahy o namietanom porušení ním označených práv, pretože korelátom práva neúspešnej procesnej strany na primeranú reakciu zo strany orgánu verejnej moci je aj jej procesná povinnosť uvádzať dostatočne konkretizované tvrdenia. Primeranosť postupu orgánu verejnej moci je možné posudzovať iba vo vzťahu k určitému špecifickému návrhu/tvrdeniu strany konania.

18. Sumarizujúc už uvedené, ústavný súd konštatuje, že napadnuté rozhodnutie najvyššieho súdu nemožno považovať za také, ktoré by bolo zmätočné, prípadne zjavne neprimerané (excesívne) z pohľadu námietok, ktoré sťažovateľ uplatnil v dovolacom konaní, a preto sťažovateľom uplatnené námietky v ústavnej sťažnosti nemôžu byť základom toho, aby jeho záležitosť bolo možné posunúť do roviny meritórneho ústavnosúdneho prieskumu.

19. O zjavnej neopodstatnenosti ústavnej sťažnosti možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú ústavnú sťažnosť preto možno považovať takú, pri ktorej predbežnom prerokovaní ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorej reálnosť by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03).

20. Vzhľadom na už uvedené ústavný súd neidentifikoval v záveroch formulovaných najvyšším súdom arbitrárnosť ani nedostatok odôvodnenia, ktoré by mohli signalizovať porušenie základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, a preto musel postupom podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej

republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov ústavnú sťažnosť sťažovateľa odmietnuť ako zjavne neopodstatnenú.

21. Keďže ústavná sťažnosť sťažovateľa bola odmietnutá ako celok už pri jej predbežnom prerokovaní, rozhodovanie o jeho ďalších návrhoch v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 4. júna 2024

Libor Duľa
predseda senátu